

Eerste Hulp Bij Ongelukken

Dieren in Nood:

- Als u een situatie niet denkt aan te kunnen, haal hulp van iemand die dat wel kan of/en schakel dan bijvoorbeeld een dierenambulance in
- Neem altijd voldoende tijd om de situatie goed in te schatten
- Voorkom gevaar voor uzelf, omstanders en het slachtoffer.
- Blijf kalm, rustig en vastberaden in uw benadering
- Zorg dat uw bewegingen voor het dier gelijkmatig en voorspelbaar zijn.
- Wend uw ogen van het dier af (tenzij het om uw eigen hond of kat gaat); een directe blik kan bedreigend lijken voor het dier (dus niet strak aankijken, zoals een roofdier een prooi fixeert)
- Loop niet recht op een angstig dier af, maar probeer min of meer 'toevallig' steeds dichterbij te komen
- Houd andere mensen op een afstand tenzij hun hulp van belang kan zijn.
- Bescherm uzelf; kijk uit voor hoorns, hoeven, tanden, klauwen, snavels; houd uw gezicht buiten bereik van het dier; draag voor het zekerste handschoenen..
- Denk niet te snel dat een dier dood is; 'dode' dieren kunnen onverwachts levendig reageren bij aanraking en vormen dan een gevaar voor de hulpverlener
- Direct contact met sommige diersoorten kan gevaar opleveren voor uw gezondheid, i.v.m. van dier op mens overdraagbare ziektes, (zoönosen). Wees extra voorzichtig met (levende en dode) vleermuizen (rabiës) en vossen (vossenlintworm)
- De meeste dieren zijn veel rustiger in het donker; donkere dozen/kooien en doeken om de dieren mee te bedekken zijn onmisbaar.
- Houd het dier slechts zoveel in bedwang als nodig is om het dier of uzelf te beschermen, of om het dier te vervoeren als dat nodig mocht zijn. Probeer de meest vriendelijke methodes eerst.
- Om het vertrouwen van een dier te winnen, is het beter het dier te leiden of te lokken dan het op te jagen.
- Sommige dieren zijn te vangen door ze geleidelijk in te sluiten. Bedenk dat elke beweging die u maakt een 'vlucht prikkel' bij het dier teweeg brengt. Probeer het dier dus op een voorzichtige vloeiende manier in te sluiten, steeds dichterbij totdat hij geen kant meer op kan. Dit werkt meestal beter dan achter een dier aan te vangen, omdat de meeste dieren een sneller reactievermogen hebben dan de mens.

Gebruik uw fantasie om te improviseren; elke situatie is anders.

Algemeen:

Eerste hulp is de allereerste verzorging van een dier dat lijdt aan de gevolgen van een ongeval of een plotseling ontstane ziekte. Dat zult u dus in de meeste gevallen zelf moeten doen

U kunt een dierenambulance bellen om u telefonisch behulpzaam te zijn bij het geven van eerste hulp, het geven van eerste hulp ter plaatse en om het slachtoffer zo snel mogelijk naar een dierenarts te vervoeren.

Het belangrijkste doel van eerste hulp is:

- het leven te redden
- het lijden te verlichten
- kans op herstel te bevorderen

toestand te stabiliseren tijdens vervoer naar dierenarts

Wat te doen bij Bloedingen:

Ernstige bloedingen (zeker slagaderlijke bloedingen) zijn levensbedreigend en moeten meteen behandeld worden. Veel bloedverlies kan shock en binnen enkele minuten de dood ten gevolg hebben.

Belangrijk:

- Bloeding stelpen
- Wond beschermen tegen infectie

Er is een aantal mogelijkheden om een bloeding te stoppen:

Druk uitoefenen op de wand

U kunt een bloeding stoppen door rechtstreeks druk uit te oefenen op de wond. Leg een steriel gaasje, een snelverband of een schone doek op de wond en oefen met de handpalm constant een flinke druk uit op de hele wand. Het gaasje absorbeert het bloed, zorgt dat er stolling optreedt en beschermt de wand tegen infecties. In de meeste gevallen zal de bloeding zo stoppen.

Druk uitoefenen op 'drukpunten'

U kunt de bloedtoevoer van de slagader, die het gewonde gebied van bloed voorziet, belemmeren door op een van de drie drukkpunten te drukken. Bij deze 3 drukkpunten kunt u de slagader tegen het onderliggende bot drukken.

De drukkpunten vindt U:

- aan de binnenzijde van het bovenste deel van de voorpoot
- aan de binnenzijde van het bovenste deel van de achterpoot
- aan de onderkant van de staartbasis

Door daar druk uit te oefenen stopt u een bloeding in het eronder gelegen gedeelte van de desbetreffende ledematen. Laat het drukkpunt pas los als de bloeding gestelpt is.

Een tourniquet aan leggen

Een tourniquet is een reep stof (2,5 cm breed), gaas of koord, die u strak om een ledemaat bindt om de bloedvaten dicht te drukken.

Dit is een tamelijk gevaarlijke techniek, die u alleen moet gebruiken om een leven te redden.

Nooit langer dan 15 minuten aaneen laten zitten, om afsterven van weefsel te voorkomen.

Na 15 minuten een paar seconden laten doorstromen, daarna opnieuw aanleggen.

Vreemde voorwerpen in een wond

Het is meestal niet verstandig voorwerpen die een verwonding hebben veroorzaakt te verwijderen, vooral als ze diep in het lichaam gedrongen zijn. Verwijdering kan ernstige bloedingen veroorzaken, er kunnen gedeelten achterblijven (bijv. houtsplinters). Zorg er wel voor dat zo'n voorwerp niet dieper in de wand gedrukt kan worden door het dier in bedwang te houden.

Wat te doen bij Shock:

Een dier kan in shock raken, net zoals een mens, onder meer door een ernstige verwonding, ernstig bloedverlies, veelvuldig overgeven, vergiftiging, verbranding, uitdroging en een elektrische schok.

Shock is een toestand van onvoldoende circulerend bloedvolume.

Net als bij een hartstilstand, waarbij het bloed niet meer rond gepompt wordt, dreigt er zuurstoftekort in de vitale organen, omdat er onvoldoende bloed voorhanden is om deze zuurstof te transporteren. Omdat dit een levensbedreigende situatie is reageert het lichaam hierop door:

- de hartslag te versnellen
- de kleine bloedvaten te vernauwen, waardoor het bloed naar de grotere bloedvaten wordt geperst, die de belangrijkste organen van bloed voorzien
- de ademhaling te versnellen, om de zuurstofopname in het bloed te verbeteren

Deze reacties van het lichaam verklaren de verschijnselen, waaraan U een shock kunt herkennen.

Verschijnselen van shock:

- Het dier is zwak, half bij kennis of bewusteloos door slechte bloedvoorziening (zuurstofgebrek) in de hersenen.
- Slijmvlies van mond en oogleden zijn bleek.

- Wanneer u op het tandvlees drukt duurt het door de geringe doorbloeding veel langer dan normaal, voordat de kleur terugkeert - 2 a 3 sec. i.p.v 1 sec - (Capillary Refil Time - CRT). Snelle en oppervlakkige ademhaling
- Een snelle hartslag
- Huid en poten (voetzolen) voelen koud aan

Behandeling van shock:

- Belangrijk is het dier zo snel mogelijk naar een dierenarts te (laten) vervoeren; bij een ernstige shock is dit van levensbelang. Het zo snel mogelijk toedienen van een grote hoeveelheid vocht in de ader is de meest waardevolle therapie (infuus).
- Houd de lichaamstemperatuur op peil. Voorkom afkoeling, maar gebruik geen warmtebron.
- Leg het dier op een deken en dek hem toe, of wikkel het in een deken.
- Leg het dier op een warme plaats (niet bij een warmtebron), bij voorkeur binnenshuis of in een verwarmde auto.
- U kunt natuurlijk een dierenambulance bellen om het dier zo snel mogelijk naar een dierenarts te vervoeren

Wat te doen bij Breuken:

Botbreuken komen het meest voor ten gevolge van aanrijdingen. Bij een gesloten fractuur is het bot gebroken, maar de huid intact. Zo'n breuk moet u heel voorzichtig behandelen omdat door elke beweging van de botuiteinden het weefsel rond de breuk verder beschadigd. In ernstige gevallen steekt het bot door de huid. Zo'n open fractuur is zeer gevoelig voor besmetting, en de kans op infectie is dan ook zeer groot.

- raak de naar buiten komende botdelen nooit aan, en probeer ze zeker niet terug te duwen.

bedek de botuiteinden eventueel met een steriel gaasje en verbind ze losjes

Wat te doen bij Vergiftiging:

Bij vergiftiging kunnen de ziekteverschijnselen zeer snel optreden; als u met deze acute vergiftigingen te maken hebt, kan snel ingrijpen een leven redden. Grondregel:

1. Verwijder ingeslikt vergif voordat het via de darmen in het bloed kan worden opgenomen.
2. Als het vergif niet verwijderd kan worden, voorkom dan dat het opgenomen wordt, probeer het te neutraliseren, te verdunnen of geef een tegengif.

De mogelijkheden bij spoedhulp zijn:

Zorg dat het dier zo snel mogelijk naar de dierenarts vervoerd wordt (bel een dierenambulance), neem indien mogelijk braaksel en/of opgenomen stof (of eventueel de verpakking) mee.

Alleen wanneer er geen dierenarts bereikbaar is binnen 30 minuten kunt u zelf eerst de volgende EHBO toepassen:

- Niet laten braken bij een onbekende stof of bij een ingeslikt zuur, base of olieproduct (bijv. benzine) als deze stoffen door braken nog een tweede keer door de slokdarm gaan, kan dit fatale beschadigingen veroorzaken
- Laten braken in alle andere gevallen, als het dier tenminste bij bewustzijn is. Geef het dier om de 5 a 10 minuten 1 a 2 eetlepels waterstofperoxyde in, totdat het dier braakt. Iets minder effectief is het ingeven van een sterke zoutoplossing (1 eetlepel zout op een kopje water). Ook kan u het dier 1/2 theelepel zout achter op de tong leggen, waarna het dier veel moet drinken.
- Bij koolmonoxidevergiftiging (kersrode lippen en tong, zwak en dizzy) is het toedienen van zuurstof (Dierenambulance of Brandweer) van levensbelang.

Daarna zo snel mogelijk naar de dierenarts.

Wat te doen bij Verbranding:

Verbrandingen zijn de meest voorkomende ongelukken binnenshuis, vooral bij katten.

Brandwonden bij dieren kunnen variëren van:

- 1e graad (oppervlakkige wonden, rode zwelling en pijn),
- 2e graad (blaren grotere zwelling en meer pijn) tot
- 3e graad (ernstige verbrandingen waarbij alle huidlagen zijn vernield, onder liggend weefsel bloot komt te liggen, en het dier geen pijn voelt)

Spoedgevallen, waarbij zo snel mogelijk moet worden ingegrepen zijn vooral de 2e en 3e graad verbrandingen.

Belangrijk is:

- Zo snel mogelijk afkoelen met water (verlicht de pijn)
- Voorkom infectie
- Behandel shock
- Snel naar de dierenarts

Spoedhulp:

- Brandwonden zijn vaak zeer pijnlijk; behandel het dier heel voorzichtig
- Zorg voor afkoeling, door bijvoorbeeld natte (schone) doeken op het verbrande gebied te leggen of door de wond af te koelen door onderdompeling in koud water of met stromend water
- Voorkom infectie door het verbrande gebied af te dekken met steriele gaasjes

Het dier zo snel mogelijk naar de dierenarts (laten) vervoeren

Wat te doen bij Zonnesteek:

Een dier raakt bevangen door warmte, als de temperatuur en de vochtigheidsgraad in zijn omgeving zo hoog zijn, dat zijn lichaam de normale temperatuur niet meer kan handhaven. Hijgen of transpireren om de lichaamstemperatuur te verlagen heeft dan geen effect meer, en uiteindelijk bezwijkt het dier.

Het komt het meest voor bij honden die in de zomer in een auto worden achtergelaten. Er is dan zeker niet altijd sprake van achteloosheid; de afwezigheid kan langer duren dan gepland en een auto kan pas later in de volle zon komen te staan.

Verschuinselen: Hoge lichaamstemperatuur (boven de 41,5° C), snel hijgen, overvloedig kwijlen, tong en lippen hebben een zeer rode kleur, braken, diarree. Uiteindelijk raakt het dier in coma.

Dit is een levensbedreigend spoedgeval !!!

Spoedhulp:

- Haal het dier zo snel mogelijk uit de warme omgeving
- Zo snel mogelijk de lichaamstemperatuur verlagen met behulp van lauw water, onder de douche of eventueel in een sloot (langzaam in het water laten zakken). Ga er mee door totdat de temperatuur tot onder de 39,5° C is gezakt (temperatuur altijd rectaal opnemen; normale lichaamstemperatuur van een hond en kat is 38-39° C)

Het dier zo snel mogelijk naar de dierenarts (laten) vervoeren.

Wat te doen bij Onderkoeling:

Onderkoeling kan zich voordoen als een huisdier (hond) bij abnormaal koud en winderig weer te lang buiten is. Plaatselijke bevriazing treed dan vaak op aan de weinig beschermde delen, zoals bijvoorbeeld de voetkussentjes of de oorranden.

Bij onderkoeling reageert het lichaam door het samentrekken van de kleine haarvaatjes in de huid (voorkomen extra warmteverlies), dus roze huid wordt wit.

Spoedhulp:

- Breng de temperatuur van een dier dat aan hevige kou is blootgesteld snel weer op temperatuur door het dier in een warm bad (39 - 41°C) te dompelen
- Verwarm plaatselijke bevriezingen door ze in vochtige warme doeken in te pakken. Vooral niet te snel of teveel warmte toevoeren
- Het dier zo snel mogelijk naar de dierenarts (laten) vervoeren

Wat te doen bij Maagtorsie:

Een maagtorsie is een plotseling optredende aandoening bij vooral grote hondenrassen, vaak van middelbare en oudere leeftijd. Maar ook bij kleine rassen, zoals tekkels kan het voorkomen.

Oorzaak:

Over vulling van de maag kan veroorzaakt worden door een zenuwstoring (storing voedselvertering en maaglediging), het 'slikken van lucht', door buikpijn en misselijkheid (door soort ventielwerking van de maagingang kan de lucht wel naar binnen maar niet meer terug) of door wilde bewegingen van de hond met een volle maag, waardoor deze kantelt en er een afsluiting ontstaat. Omdat het voedsel in de volle maag gaat gisten ontstaat er gasvorming en zwelling van de maag. Ook een combinatie van genoemde factoren is mogelijk.

Door de enorme omvang van de maag raken de organen in de verdrukking, krijgt de hond moeite met ademen en raakt hij in shock.

verschijnselen

- De hond is onrustig,
- Speeksel en vertoont braakneigingen, 'zonder dat er iets komt',
- Heeft een sterk toegenomen buikomvang (direct achter de ribboog),
- Heeft een pijnlijke en harde buik,
- Wordt vervolgens sloom en ademt moeizaam

Dit is een acuut spoedgeval

Spoedhulp:

- Het dier zo snel mogelijk naar de dierenarts (laten) vervoeren

Wat te doen bij Oogluxatie:(oogbol uit de oogkas)

Soms komt het voor dat de hele oogbol uit de oogkas stulpt. Met name bij honden- en kattenrassen met korte snuiten komt dit nog al eens voor (o.a. pekinees). Zo'n oogluxatie of oogprolaps kan ontstaan door een ongeval of tijdens een gevecht, maar ook door opwinding of te strak aan het nekvel pakken.

spoedhulp:

- Het oog niet zelf proberen terug te duwen
- Houd het oog vochtig en schoon, en voorkom beschadiging
- Bescherm het oog met een steriel gaasje of schone doek, gedrenkt in olijfolie, contactlensvloeistof of eventueel schoon water (ieder kwartier opnieuw bevochtigen)
- Eventueel een licht verband aanleggen

Het dier zo snel mogelijk naar de dierenarts (laten) vervoeren

Wat te doen bij Epilepsie:

Een toeval is een plotseling optredend, maar tijdelijk bewustzijnsverlies, gepaard gaande met hevige onwillekeurige samentrekkingen van de skeletspieren. Meestal komt er kwijlt het dier overvloedig en laat het de urine lopen.

De duur is meestal beperkt (zelden langer dan een minuut), maar kan zelfs uren duren.

Oorzaak:

- infectieziekten
- tumoren van de hersenen
- ernstige verwondingen aan de kop (bijv. na een auto-ongeluk)
- diverse andere (onbekende) oorzaken

Eerste hulp:

- Zorg dat het dier zich door de aanval niet kan verwonden
- probeer het dier in bedwang te houden (B.V. met een deken)
- als dit niet lukt, verwijder dan alles in de omgeving waaraan het dier zich zou kunnen bezeren
- omdat ook de kaakspieren zich bij een aanval krachtig samentrekken, zal het dier bijten op alles wat in zijn bek komt; pas op uw vingers en probeer beschadiging van de tong te voorkomen.
- gebruik geen muilkorf en stop niets tussen zijn tanden

- beperk prikkels van buitenaf (lawaai, fel licht onverwachte bewegingen)
- Laat alles wat tijdens de aanval wordt waargenomen zoveel mogelijk noteren (duur, tijdstip en gedrag voor en na de aanval)

het dier zo snel mogelijk naar de dierenarts (laten) vervoeren

Hoe Reanimeren

a) Beademen

Leg het dier op de rechterzijde (op een stevige ondergrond) en strek kop en hals recht naar voren (in een lijn met de wervelkolom). Trek de tong uit de bek, en kijk of er niets in de keel zit. Plaats nu twee handen op de zijkant van de borstkast (nabij de laatste rib) en druk de borstwand 30 tot 50 maal per minuut stevig in. Laat na elke drukbeweging snel los, de borstkast zal (door de elasticiteit van de borstwand) weer uitzetten en de longen vullen zich met lucht. Als het dier na ongeveer 10 minuten niet zelfstandig weer gaat ademen wordt het vrij hopeloos.

Bij kleine dieren zoals katten gaat het vrijwel op dezelfde manier; leg beide handen dan plat op de ribben onder het linker schouderblad.

Een alternatief is mond op neus beademing;

Maak de ademweg vrij, strek de kop/nek, trek de tong naar buiten en verwijder slijm, bloed en vreemde voorwerpen. Houd dan de bek van het dier goed gesloten. Blaas 5 tot 10 maal per minuut, waarbij de verhouding inademen/uitademen 1:2 is. Let op de borstkasbewegingen. Deze laatste methode is noodzakelijk als er tegelijkertijd hartmassage wordt toegediend. U kunt het ook toepassen bij diepe wonden in de borstholte.

b) Hartmassage

Soms kan bij een hartstilstand de werking van het hart hersteld worden door twee maal kort met uw vuist een korte klap te geven op de borstkast (vlak achter het schouderblad)

Bij hartmassage is het de bedoeling dat u de pompwerking van het hart van buitenaf tot stand brengt om zodoende de bloedcirculatie te herstellen. Samen met het beademen (mond op neus) kunnen zodoende de organen (vooral de hersenen) weer enigszins van zuurstof worden voorzien. Zuurstoftekort is vooral voor de hersenen al snel fataal.

Hartmassage moet altijd gecombineerd worden met mond op neus beademen; het is dus teamwork. Er zijn twee methoden, namelijk de 'hart pomp' bij kleine dieren (o.a. kat en kleine hondsrassen) en de 'borstkast pomp' bij grotere dieren.

Hartpomp:

Druk de borstkas samen tussen duim en vingers ter hoogte van het hart, ongeveer 1 maal per seconde

Borstkast pomp:

Samendrukken op de maximale omvang van de borstkast, bij voorkeur aan twee kanten tegelijk. Bij een brede borstkast (grote honden) kunt u het dier beter op de rug leggen, en op het borstbeen drukken (vergelijkbaar met reanimeren van mensen) Ook hier ongeveer 1 maal per seconde. In beide gevallen moet tegelijkertijd beademd worden.

Wat is Zoönosen:

Bij het contact met dieren kunt u naast fysiek geweld te maken krijgen met het oplopen van een van dier op mens overdraagbare ziekte (zoönose). Deze kans is niet erg groot en met een beetje oplettendheid is dat risico vrijwel uit te stuiten. Zoönosen zijn infectieziekten die van het dier op de mens (en omgekeerd) kunnen overgaan, met al dan niet dezelfde symptomen.

Ziektes kunnen overgebracht worden door

- Ectoparasieten (in of op de huid): schurftmijten, ringworm (schimmel) vlo, luis en teek
- Endoparasieten (in het dier): o.a. spoelworm, lintworm
- Bacteriën, o.a. verantwoordelijk voor: leptospira (Ziekte van Weil), salmonella (Paratyfus), tetanus, botulisme
- Virussen, o.a. verantwoordelijk voor rabiës (hondsdolheid)

Aanbevelingen om besmetting te voorkomen

- Na het aanraken van elk willekeurig dier uw handen wassen

- In ieder geval nooit na contact met dieren met ongewassen handen iets in uw mond stoppen (eten of roken). Een aantal ziekteverwekkers kan langs deze weg uw lichaam binnendringen.
- Vleermuizen en vossen nooit met blote handen aanraken (ook geen dode dieren)
- Dieren niet in uw gezicht laten likken (besmetting gaat vaak via de mond).
- Etenbakken gescheiden van andere vaat afwassen.
- Contact met vieze kattenbakken of katten vermijden wanneer u zwanger bent (i.v.m. toxoplasmose)

Wat is Rabiës of Hondsdolheid

Rabiës of hondsdolheid is een infectieziekte die veroorzaakt wordt door het rabiësvirus en wordt vooral in verband gebracht met vossen en vleermuizen. In theorie kan het virus overgebracht worden door elk vleesetend zoogdier

Wat is Tetanus

Bij een beet van of krab van honden, katten, vleermuizen, eekhoorns enz. bestaat de mogelijkheid van besmetting met de tetanusbacterie.

Binnen enkele dagen tot een maand na de besmetting kunnen ziekteverschijnselen optreden die lijken op die van hondsdolheid. Na griepachtige klachten ontstaat stijfheid in het gebied van de verwonding. Hierna kunnen stijfheid en krampen over het hele lichaam ontstaan. Kenmerkend is het optreden van kaakkramp. Tetanus kan een dodelijke afloop hebben.

Het is dus verstandig u na zo'n beet of krab in verbinding te stellen met uw huisarts of de EHBO van een ziekenhuis. Naast een tetanusinjectie is een antibiotica behandeling soms aan te bevelen.

Wat is vossenlintworm:

Bij direct contact met vossen bestaat een kleine kans op besmetting met de vossenlintworm. Omdat dit in het ernstigste geval fatale gevolgen kan hebben, is het verstandig elk risico uit te sluiten:

Om kans op besmetting uit te sluiten moet u bij het direct contact met dode dan wel levende vossen vermijden. Wanneer u wel een vos heeft aangeraakt, moet u voordat u iets in uw mond doet uw handen goed wassen

(Bron: Belgische Bichon Club)